

Posudek vedoucí diplomové práce

Název práce: Nucené migrace z Republiky srbské v období občanské války 1991–1996, konkrétní případ Kozluk

Autor/ka práce: Bc. Sabina Mehić

Vedoucí práce: PhDr. Sandra Kreisslová, Ph.D.

Diplomová práce Sabiny Mehić se věnuje zásadnímu a komplexnímu tématu nucených migrací v kontextu občanské války v Bosně a Hercegovině. Autorčino koncipování práce jako případové studie se zaměřením na obec Kozluk představuje dle mého názoru přínosnou mikrohistorickou sondu. Rovněž využití orálně-historického metodologického postupu považuji v tomto případě za zcela adekvátní. Přesto však zůstává potenciál tohoto přístupu a metody z hlediska analytické hloubky a zasazení do širšího teoretického rámce pouze částečně využitý. Práce vykazuje silné i slabé stránky, které níže detailněji vysvětlím.

1/ Abstrakt ne zcela odpovídá skutečnému orálně-historickému zaměření diplomové práce.

2/ Diplomová práce obsahuje gramatické chyby a stylistické nedostatky, vhodná by byla důkladná jazyková korektura (například za „viz“ se nepíše tečka). Formální úprava není konzistentní, číslování kapitol začíná až od teoretické části, což nepůsobí logicky.

3/ Citace nejsou jednotné a vykazují značné nedostatky. Průběžné citace internetových zdrojů nejsou kompletní, přímé citace často neobsahují paginaci a u odborných periodik chybí v některých případech údaje jako číslo, ročník či strany. Např. u citovaného textu KARFÍKOVÁ, Lenka. RICOEUROVA ANALÝZA PAMĚTI PODLE JEHO KNIHY LA MÉMOIRE, L'HISTOIRE, L'OUBLI. 2006 chybí i zdrojový časopis, ve kterém byla studie publikována. Ani citační úzus není zcela jednotný. U některých grafů/schémat je použit harvardský citační styl (např. str.12), v celé práci se však cituje v poznámkách pod čarou. U některých tabulek chybí zdroj zcela, v některých případech je uveden v textu, nikoliv pod mapou/obrázkem.

4/ V historickém přehledu práce jsou pasáže bez odkazů na zdroje, resp. se vychází ze zdrojů, které jsou uvedeny až po několika odstavcích, což snižuje věrohodnost textu. U některých přímých citací chybí zdroj zcela (např. str. 50).

5/ Výběr metodologie považuji za adekvátní. Ráda bych vyzdvihla různorodost pramenů, se kterými autorka pracuje. Především pak z pozice etnoložky oceňuji realizaci polostrukturovaných rozhovorů na téma s vysokým traumatickým potenciálem, navíc vedených v bosenském jazyce.

6/ Na mé doporučení autorka reflektuje svou pozicionalitu, což považuji v práci tohoto typu za zásadní. Nicméně reflexe jejího insiderství zůstává jednostranná. Z rozhovorů je patrné, že mezi pamětníky byli i rodinní příslušníci, což autorka nijak neproblematizuje. Zároveň své insiderství chápe pouze jako výhodu, mohlo však vést během terénního výzkumu i k nějakým úskalím? Jak ovlivnila její postup v terénu a vedení rozhovorů skutečnost, že jde o historickou událost, která zasáhla i její vlastní rodinnou historii?

7/ Etická stránka práce byla diskutována, některé aspekty však zůstávají nedořešené. Vzhledem k vysoké citlivosti dat by bylo vhodné rozhovory plně anonymizovat (i přes případný souhlas pamětníků), což autorka nezajistila.

8/ Diplomová práce působí nevyváženě, historický a politický kontext je příliš rozsáhlý a opakuje známé informace, zatímco kapitoly s analýzou a interpretací rozhovorů by bylo možné rozvinout. Práce tak působí spíše popisně a nepřináší hlubší reflexi problematiky nucených migrací a analytické promyšlení ve vztahu k širším teoretickým rámcům jako je kolektivní paměť, trauma nebo postkonfliktní prostředí. Práci by také velmi prospěla diskuse výsledků s jinými orálně-historickými studii, které vychází z terénních výzkumů v Bosně a Hercegovině (např. Wali 2018, Sheftel 2013).

Jako vedoucí práce jsem se zapojila do jejího vedení až v závěrečném stadiu, což limitovalo možnosti ovlivnit její celkovou strukturu, koncepci a metodologický postup. Musím však ocenit snahu autorky reagovat na mé připomínky a doporučení, přestože některé aspekty zůstaly nedotažené, pravděpodobně z důvodu časové tísně. Přestože tak práce vykazuje určité slabiny, domnívám se, že autorka prokázala schopnost pracovat s citlivým tématem, provést samostatně

terénní výzkum a její práci chápu jako výchozí bod k hlubším analýzám. Z těchto důvodů hodnotím známkou **velmi dobře**.

Praha 9. 1. 2024

PhDr. Sandra Kreisslová, Ph.D.

Literatura:

Wali, F. (2018). An oral history approach to post-conflict identity in Bosnia and Herzegovina. *Oral History*, 46(1), 67–77. <http://www.jstor.org/stable/44993457>

Sheftel, A. (2013). “I don’t fancy history very much”: Reflections on Interviewee Recruitment and Refusal in Bosnia-Herzegovina. In: Sheftel, A., Zembrzycki, S. (eds) *Oral History Off the Record*. PALGRAVE Studies in Oral History. Palgrave Macmillan, New York. https://doi.org/10.1057/9781137339652_15